

nébih

termőföldtől
az asztalig

*Hatósági élelmiszerellenőrzés 2023. évi
hús- és baromfiipari tapasztalatai,
állategészségügyi és járványügyi aktualitások*

*Dr. Nemes Imre
elnök, Nébih
2024. február 13.*

Az élelmiszer- minőség

Az élelmiszer azon tulajdonságainak összessége, hogy az megfelel a rá vonatkozó, e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktusban meghatározott, az élelmiszer-biztonságra vonatkozó követelményektől eltérő előírásoknak, valamint az előállító által készített írásos dokumentációban (pl. gyártmánylap, anyaghányad-nyilvántartás) feltüntetett jellemzőknek.”

/2008. évi XLVI. törvény

Az élelmiszer-minőség szabályozása

**Minőséggel kapcsolatos
rendszerek, jelölések**

Magyar Élelmiszerkönyvek

Hazai jogszabályok

Európai Uniós jogszabályok

Minőségirányítási rendszerek

**A Magyar
Élelmiszerkönyv 1-
3/13-1 számú
előírása a
húskészítményekről
és egyes
előkészített
húsokról**

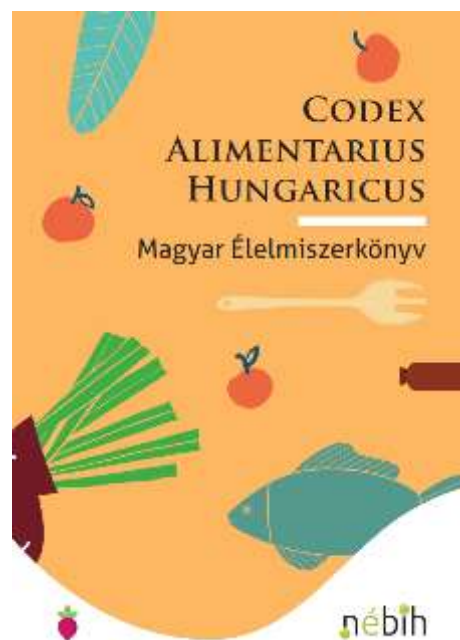
TERMÉKCSOPORTOK

Felvágottak

Sonkák

Érlelt kolbászok

Szalámik

TERMÉKEK

Párizsi-vagy-parizer

Krinolin

Szafaládé

Virsli

Zala-felvágott

Nyári-turista-felvágott

Csemege-debreceni

Sütnivaló-kolbász-vagy-sütőkolbász

Parasztsonka,-parasztlapocka

Angolszalonna

Parasztkolbász

Téliszalámi

Natúr-libamáj,-natúr-kacsamáj

Libamájblokk,-kacsamájblokk

**Hús, húskészítmény
minták mintavételi
célok szerint**

- Reziduum-toxikológia
- Radioanalitika
- Növényvédőszer-maradék
- Minőség-ellenőrzés
- Mikrobiológia
- Mátrix alapú mintavétel
- Kémiai biztonság
- Hamisítás felderítése
- Antibiotikum rezisztencia
- Adalékanyag

**2024 évi terv:
7.384 minta**

*Visszatérő hiba az MÉ-ben szabályozott védett név jogosulatlan használata
pl.: nem tartalmaz állati eredetű összetevőt (vegán virsli)*

FELVÁGOTTAK

- jelölési hiba
- magas Ca-tartalom
- nem megfelelő hústartalom
- érzékszervi kifogás

SZALÁMIK

- alacsony összes fehérje tart.
- magas zsírtartalom

SONKAFÉLÉK

- magas Na-Cl tartalom
- érzékszervi kifogás

Előkészített hús, friss hús, darált hús

- Friss húsok: Salmonella (leggyakoribb);

- Darált hús: kötőszövet - húsfehérje aránya

- Előkészített hús: víztartalom

ÉRZÉKSZERVI kifogás

- A sertés, szarvasmarha és baromfiipar hatósági élelmiszerellenőrzését általánosságban a vármegyei kormányhivatalok élelmiszerlánc-biztonságért felelős főosztályai, járási hivatalok osztályai látják el.
- A Nébih országos hatáskörű szervként azokat az eseteket vizsgálja ki, amelyek **több vármegyét érintenek** vagy **nemzetközi vonatkozásokkal** bírnak, nagy gazdasági kárral járnak, valamint a **fogyasztók széles körét veszélyeztető**, élelmiszerlánc-eseményeknek minősülnek.
- A Nébih ezenkívül a különböző országok **export követelményeinek** teljesülését vizsgálja az adott országba exportáló létesítményekben.

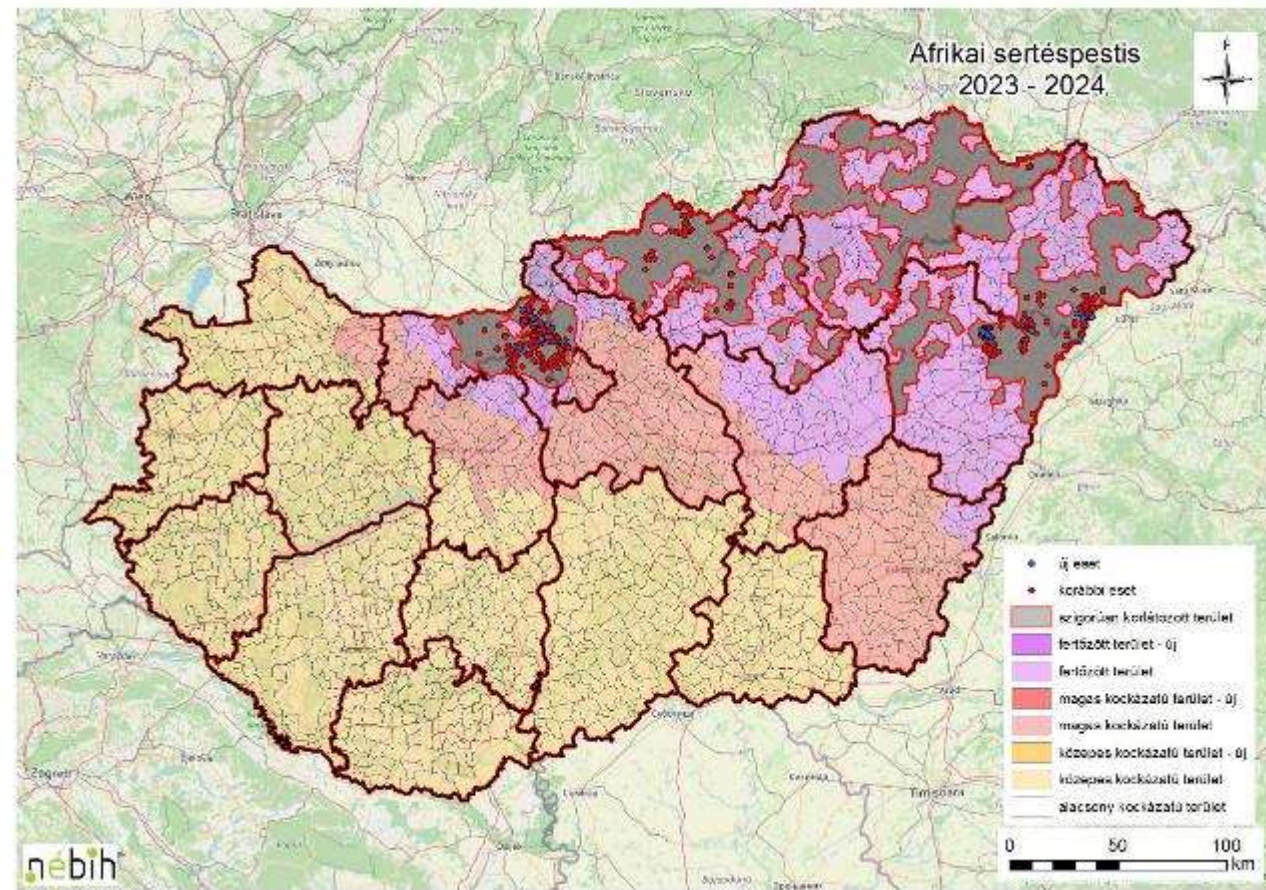
- A magyar élelmiszer export 86%-a az Európai Unióba irányul – harmonizált élelmiszer-biztonsággal kapcsolatos jogi, szakpolitikai környezet
- Harmadik országokba irányuló export – bővülő piaci lehetőségek / a harmadik országoknak eltérő az élelmiszer-biztonsági szabályrendszere.
- Megbízható hatósági ellenőrzési rendszer – garancia a harmadik országok számára.
- A hatóság szakmai támogató szerepköre – speciális szakmai jogszabályok ismerete, értelmezése, a harmadik ország hatóságaival történő kapcsolattartás

Afrikai sertéspestis hazai helyzet

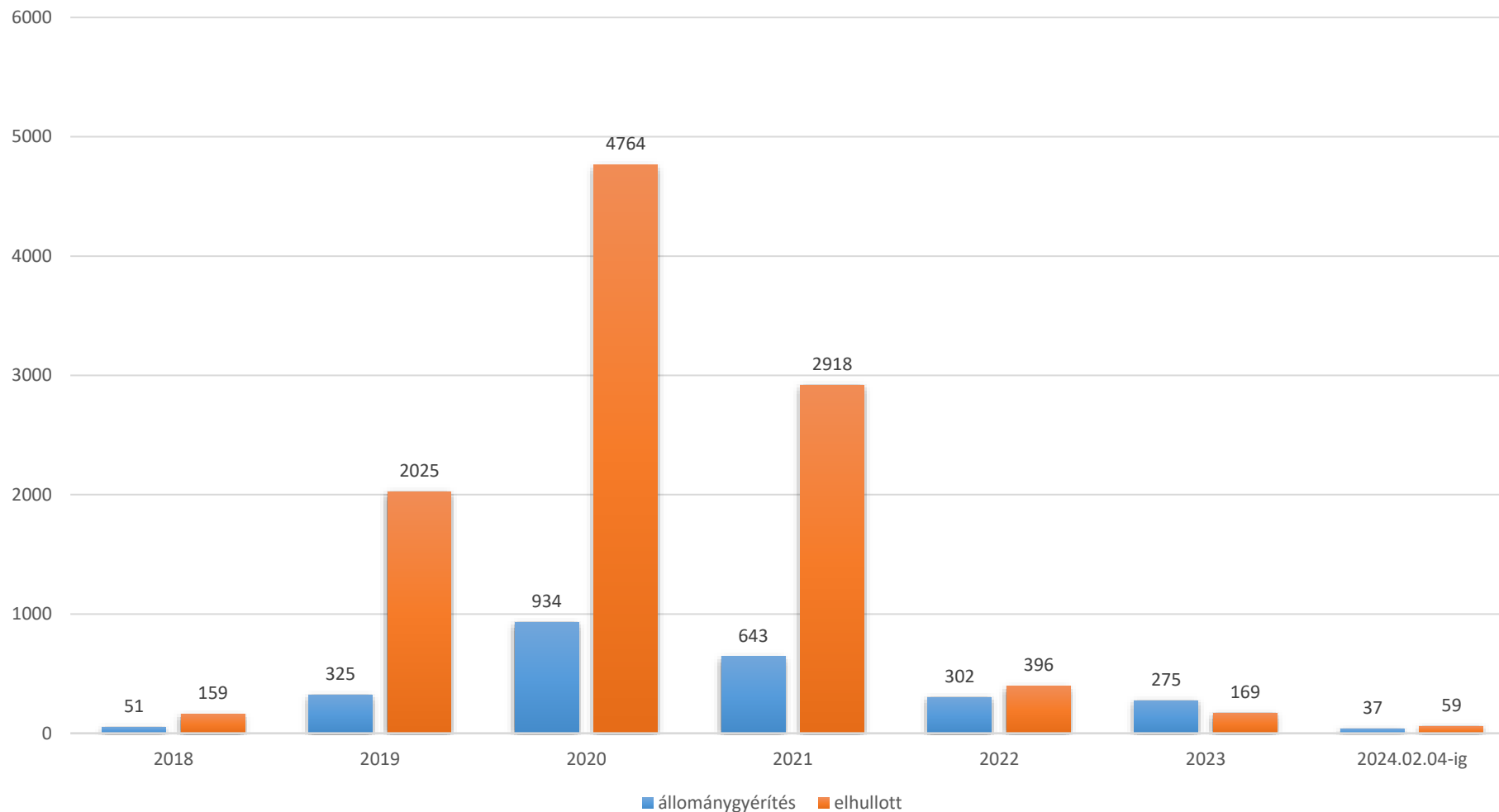
Pozitív esetek száma (2018. április 21.-től)

Vármegye	Vaddisznó (db)	Százalék
Békés	120	0,92
Borsod	6122	46,89
Fejér	47	0,36
Hajdú	736	5,64
Heves	2365	18,11
Jász	180	1,38
Komárom	712	5,45
Nógrád	1467	11,24
Pest	588	4,50
Szabolcs	720	5,51
Összesen	13057	100

**Afrikai
sertéspestis**
hazai helyzet

Pozitív ASP vaddisznó esetek megoszlása elhullás oka szerint

**Afrikai
sertéspestis**
déli szomszédok

Horvátország, házisertés

Kitörések száma: 1 125

Érintett állatok száma: 24 227

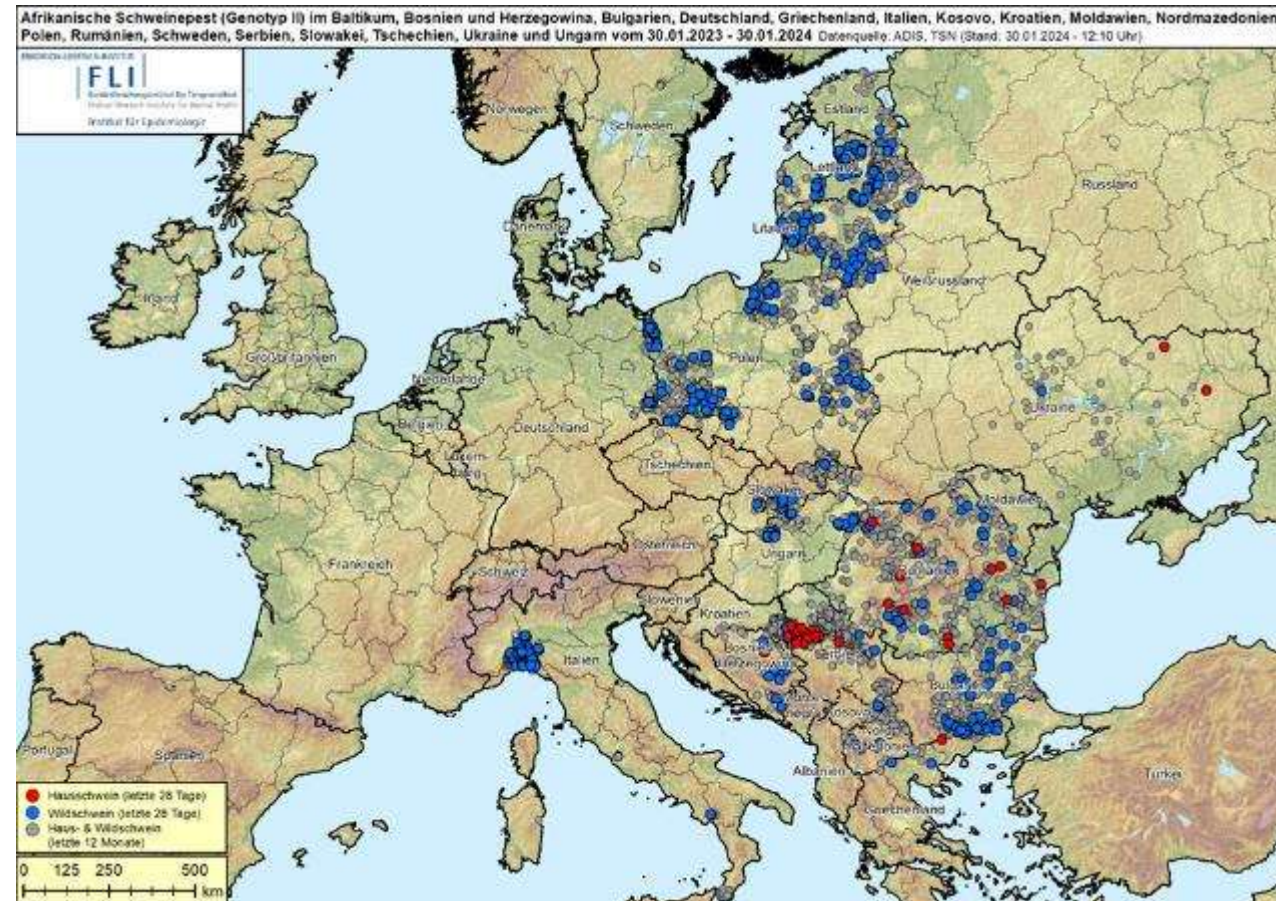
Horvátország vaddisznó esetek: 17

Szerbia, házisertés 2023.01.01-től

Kitörések száma: 1 010

Érintett állatok száma: 33 334

Szerbia vaddisznó esetek: 323

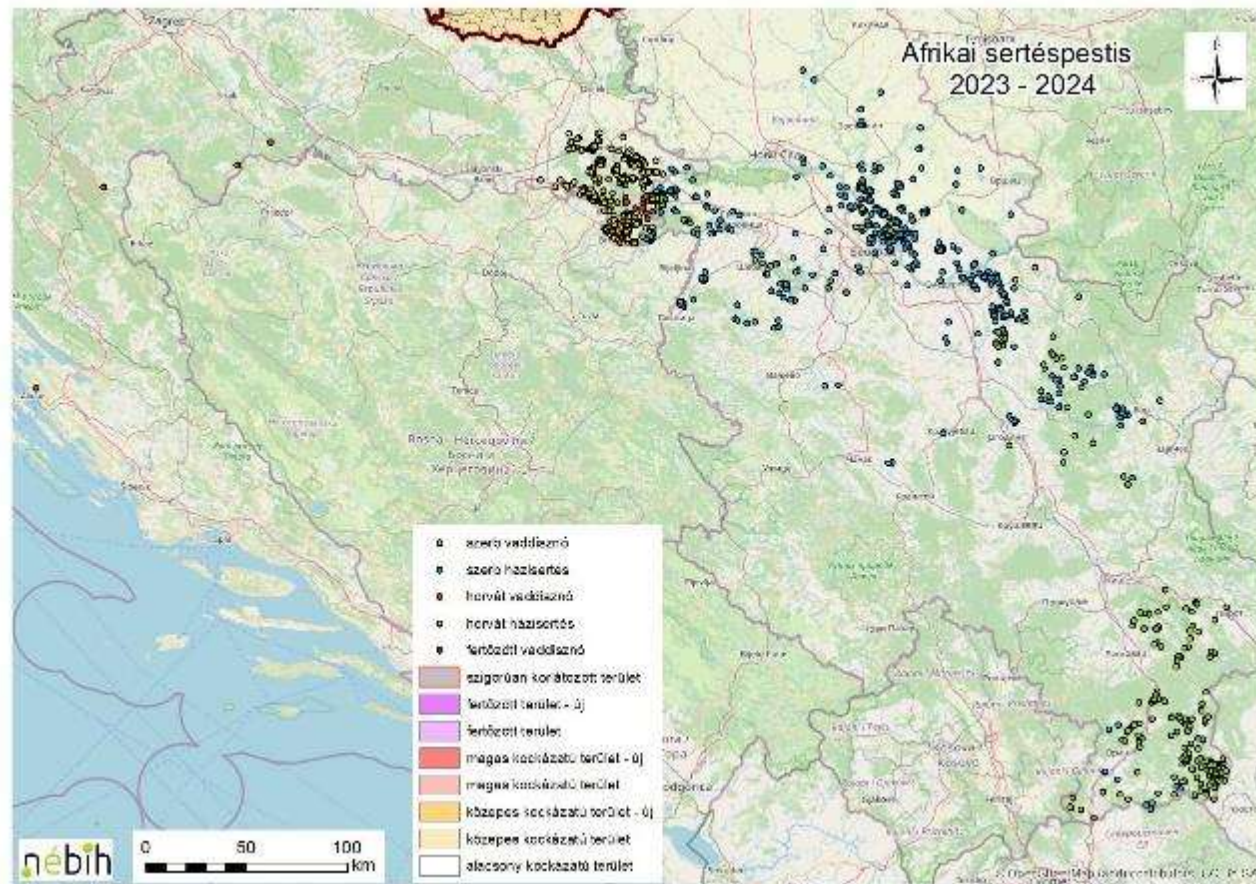

Afrikai sertéspestis intézkedések

Horvátországból élő sertést fogadó vágóhídon és továbbtartásra érkező minden szállítmány esetében:

- Dokumentumok szigorú ellenőrzése
- Hőmérőzéssel megerősített alapos klinikai vizsgálat
- Minden elhullott sertés kórbonctani és laboratóriumi vizsgálata
- Sertésstelepek járványvédelmi ellenőrzésének fokozása

Határ mentén kilőtt valamennyi vaddisznó mintázása, és ASP vizsgálatra küldése, fokozott hullakeresés

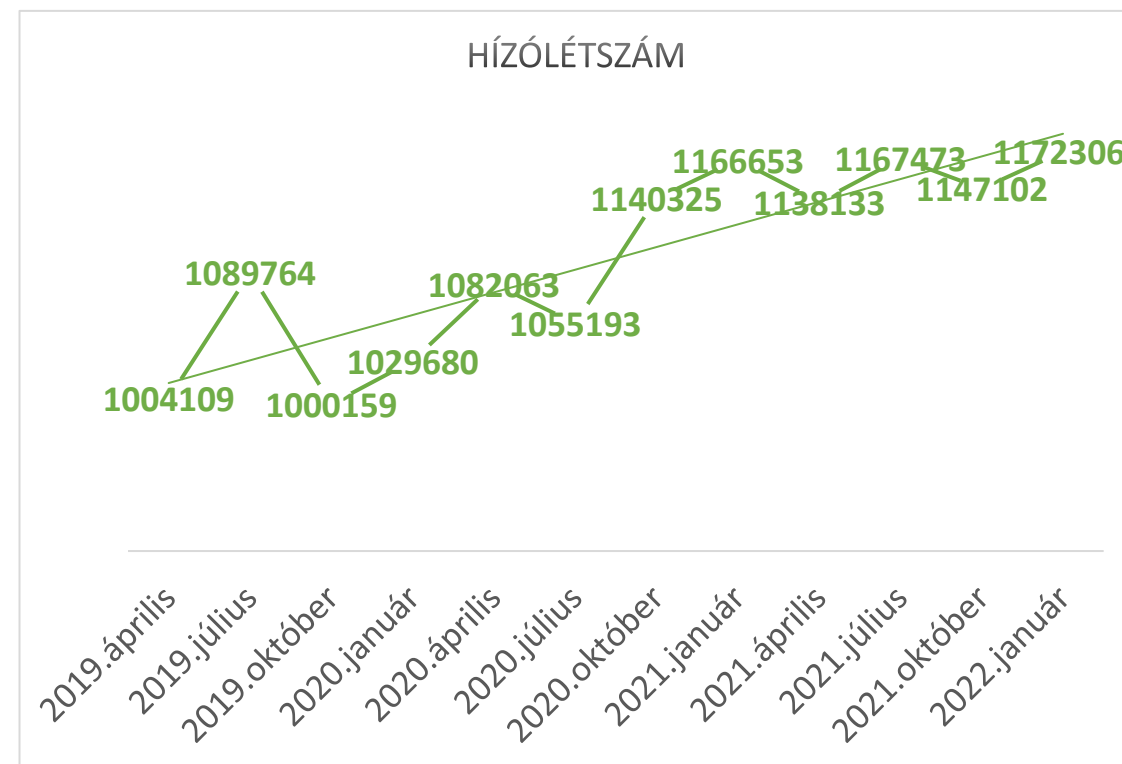
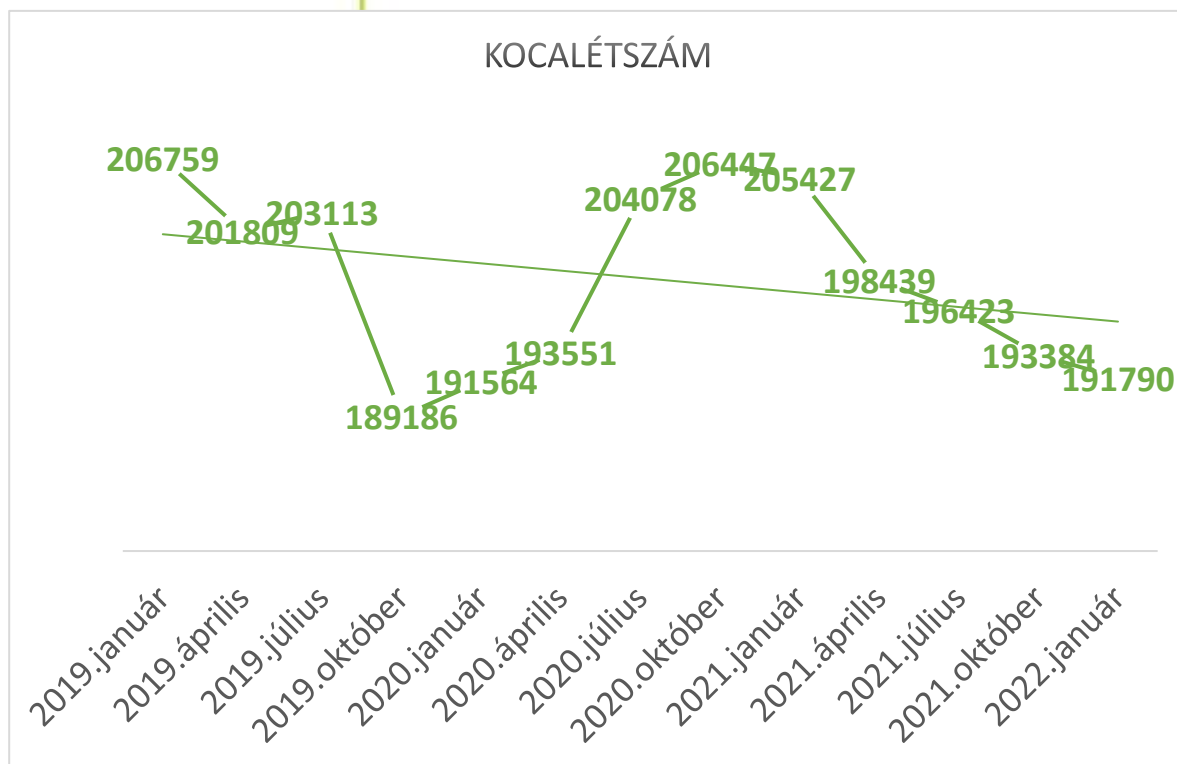

A rendelet sertéstelepekre, élő sertésre és sertéstermékek forgalmazására vonatkozó utasításai:

- Megfelelő telepek:
  - Kiemelt járványvédelmi előírások
  - Évi kétszer kötelező hatósági felügyelet
  - Bővített járványvédelmi intézkedési terv
  - Passzív és aktív surveillance
- Nem megfelelő telepekről csak belföldi vágásra, hús csak hazai kereskedelembé kerülhet

PRRS mentesítés (2014-2022)

- Ágazati koncentráció
- PRRS mentesítés
  - szuperszopora, modern genetika
  - magas állategészségügyi státusz

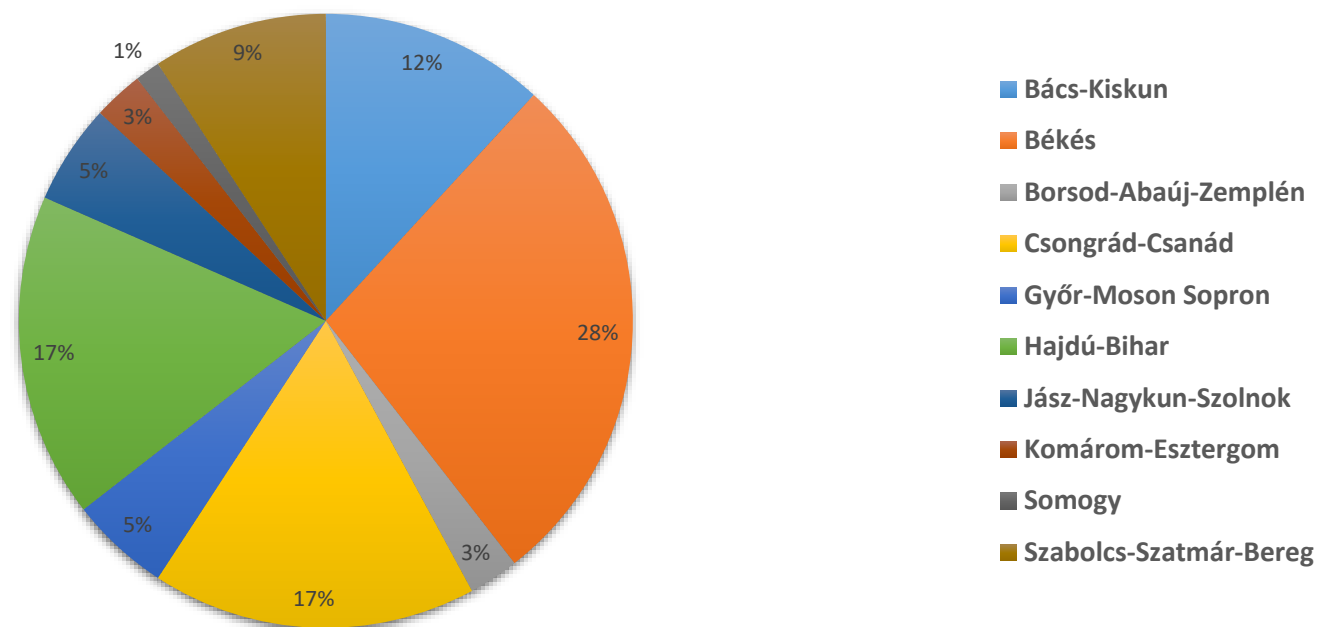
**Madárinfluenza
aktuális helyzet**
baromfiállomány

2023. november 7-én indult a járvány Hajdú-Bihar vármegyében, Hajdúnánáson

Eddig (2024.02.12.) összesen 76 megerősített pozitív eset van. Ebből 16 elsődleges, 60 másodlagos.

Összesen 10 vármegye érintett.

Kitörések vármegyénként

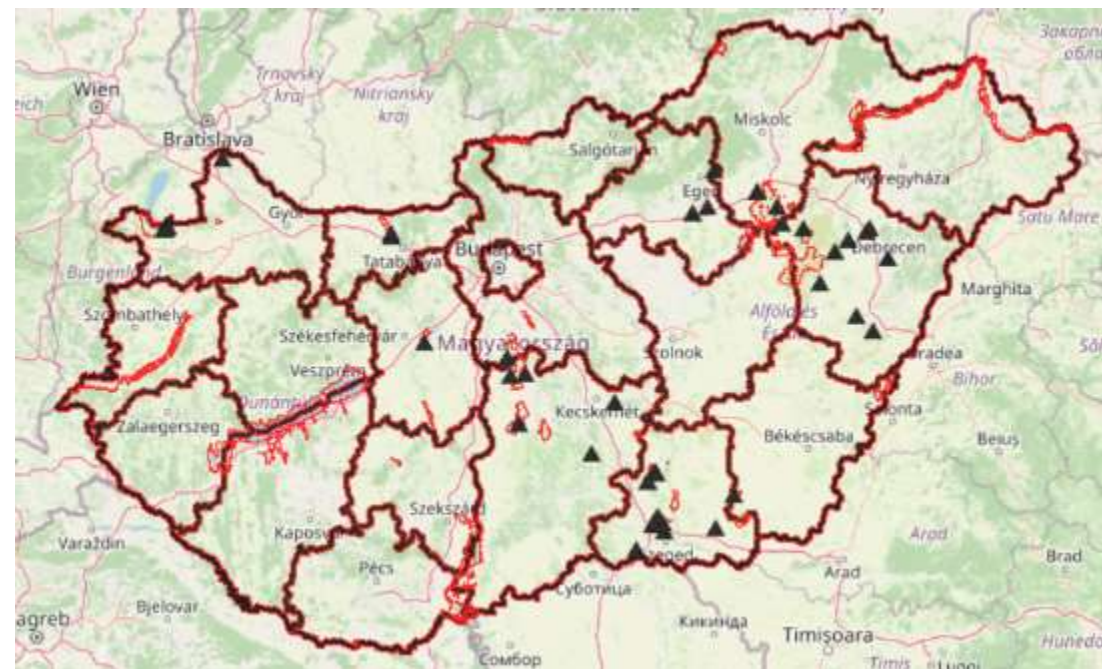

Madárinfluenza aktuális helyzet vadmadarak

Vármegye	bütykös hattyú	csörgő réce	dankasirály	daru	kerecsensólyom	nagy kócsag	nagy lilik	nyári lúd	szürke gém	Összesen
Bács-Kiskun				5						5
Békés				1						1
Borsod-Abaúj-Zemplén				2		1			1	4
Csongrád-Csanád			1	10						11
Fejér							1			1
Győr-Moson-Sopron				7			1			8
Hajdú-Bihar		1		8			1			10
Heves	2			1	1					4
Komárom-Esztergom							1	1		2
Pest				1						1
Összesen	2	1	1	35	1	1	4	1	1	47

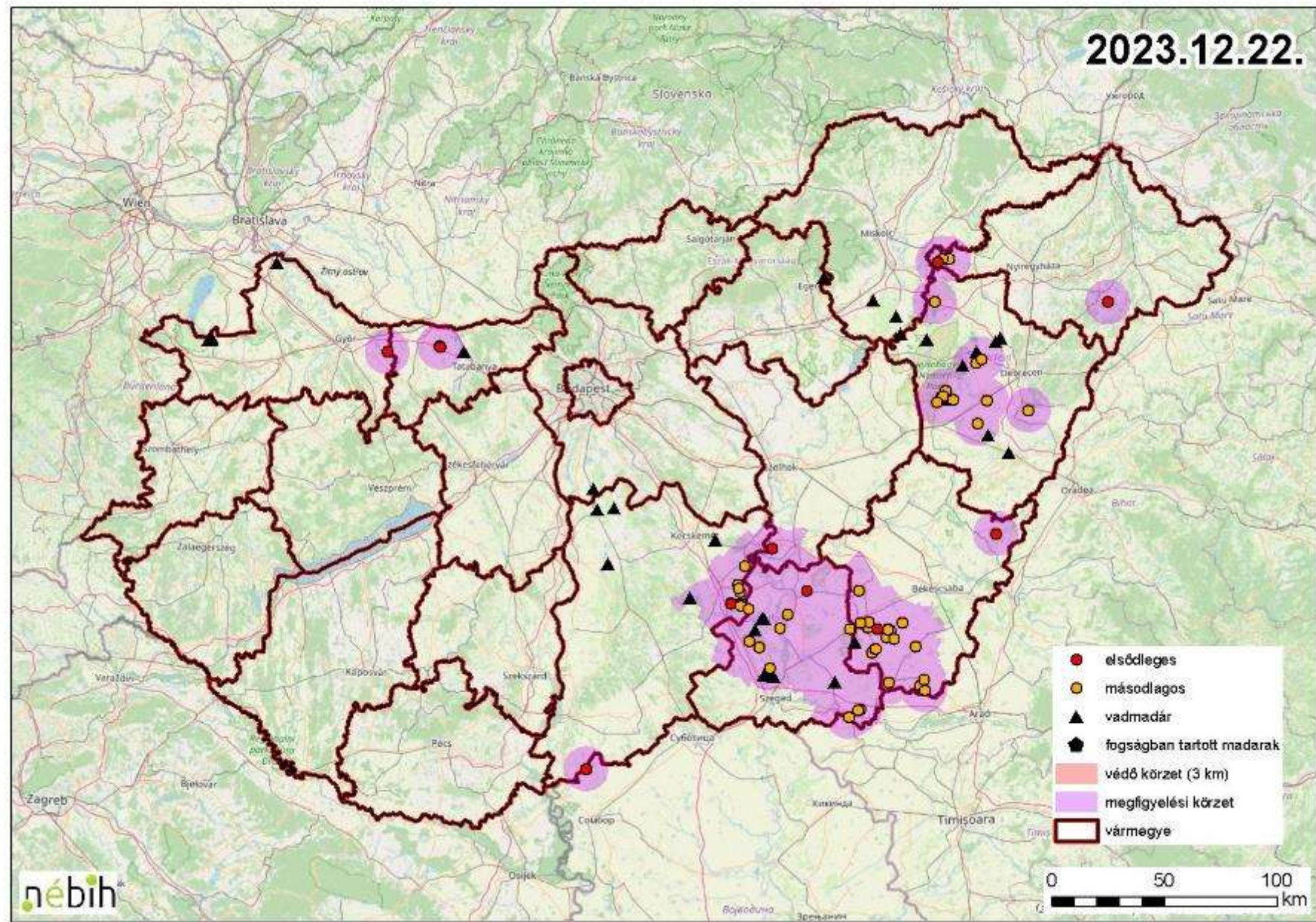

Utolsó kitörés:
Komárom-Esztergom, Tata
2024.01.21.
nyári lúd

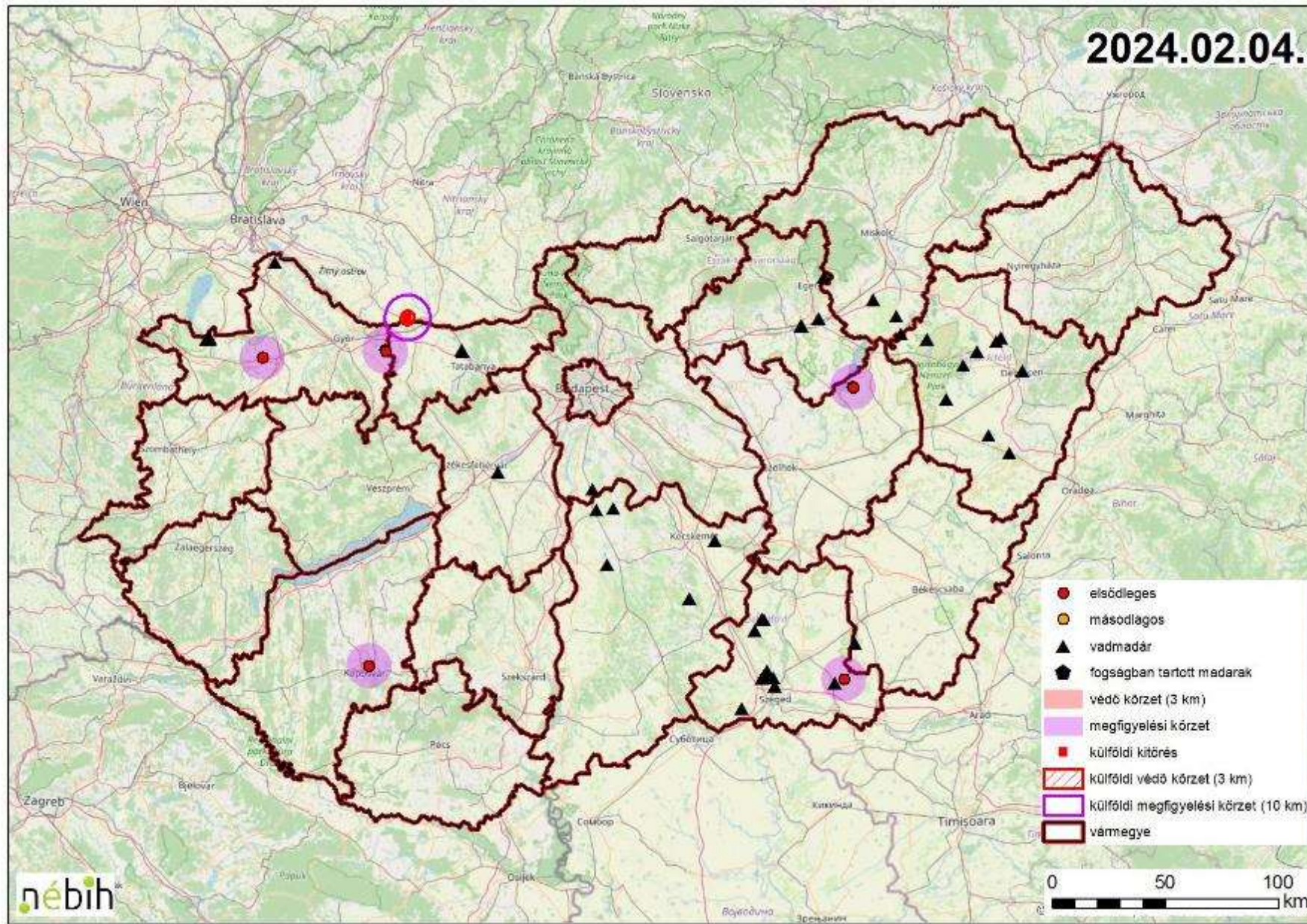

Madárinfluenza legnagyobb kiterjedés

Madárinfluenza aktuális helyzet

Madárinfluenza aktuális helyzet baromfiállomány

**Madárinfluenza
aktuális helyzet**
baromfiállomány

Érintett állatok száma	kitörés	preventív	gyanú alapján	Összesen	<i>Ebből a ténylegesen leölt állatok száma</i>
Bács-Kiskun	50 926	3 016	3 222	57 164	53 979
Békés	260 143		169	260 312	256 843
Borsod-Abaúj-Zemplén	9 582		57	9 639	9 328
Csongrád-Csanád	127 464		12 955	140 419	133 553
Győr-Moson Sopron	110 658			110 658	66 506
Hajdú-Bihar	321 214		6 914	328 128	294 814
Jász-Nagykun-Szolnok	17 374	2 000	1 532	20 906	18 213
Komárom-Esztergom	77 406			77 406	76 351
Somogy	39 000			39 000	24 900
Szabolcs-Szatmár-Bereg	606 091		61	606 152	602 720
ÖSSZESEN	1 619 858	5 016	24 910	1 649 784	1 537 207

2022/2023: 2,2 millió db állat leölés = 16,3 milliárd forint

2023/2024-es kártalanítás: 1,6 millió állat után 11,7 forint.

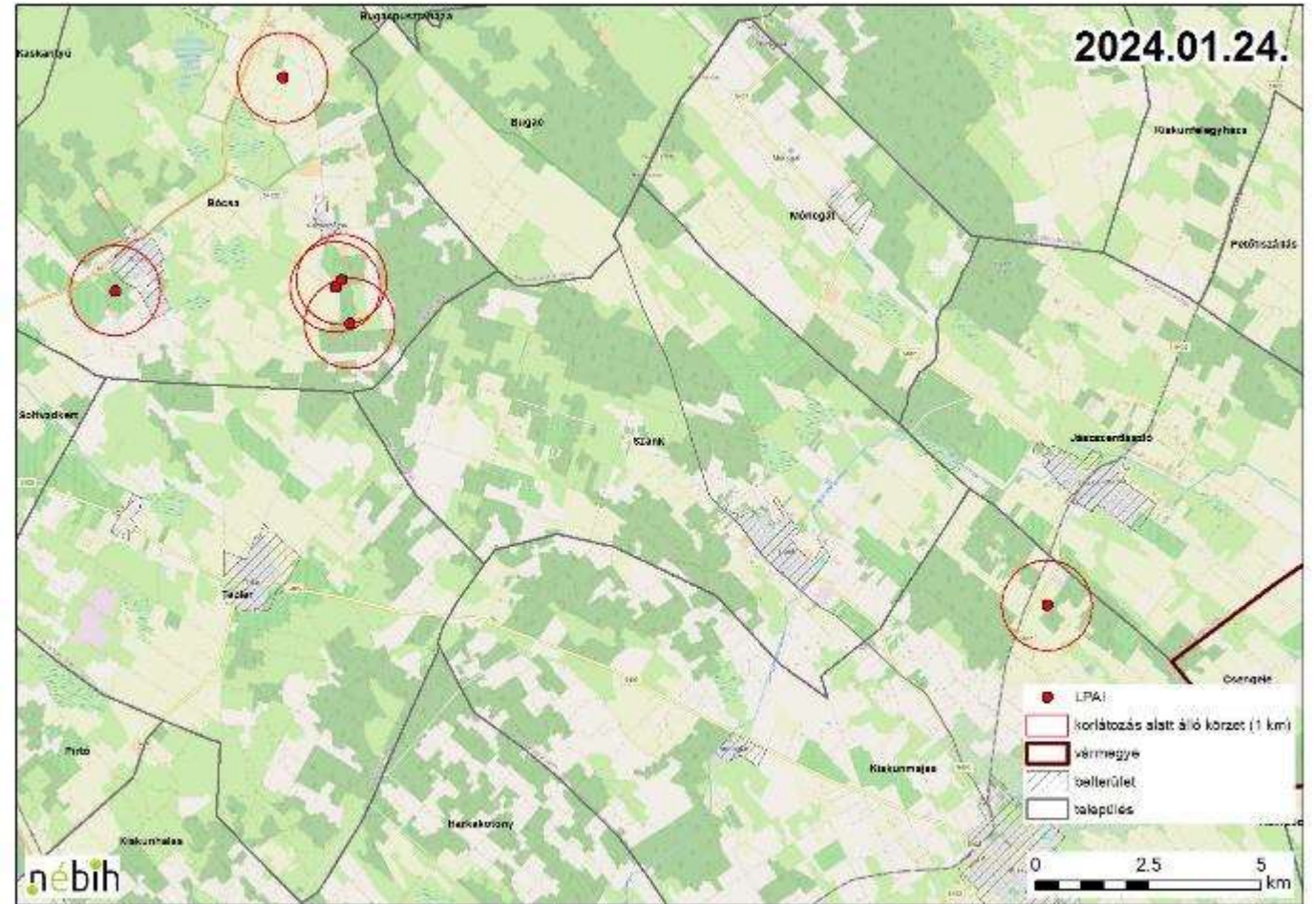
**Madárinfluenza
aktuális helyzet
baromfiállomány**

Alacsony patogenitású madárinfluenza (H5N2)

7 eset

Bács-Kiskun vármegye: Jászszentlászló, Bócsa, Kiskunmajsa

Még 6 aktív körzet van.

Állategészségügyi helyzetkép - Magyarország

Tájékoztató oldal:

<https://portal.nebih.gov.hu/kitoressek-es-mentessegek>

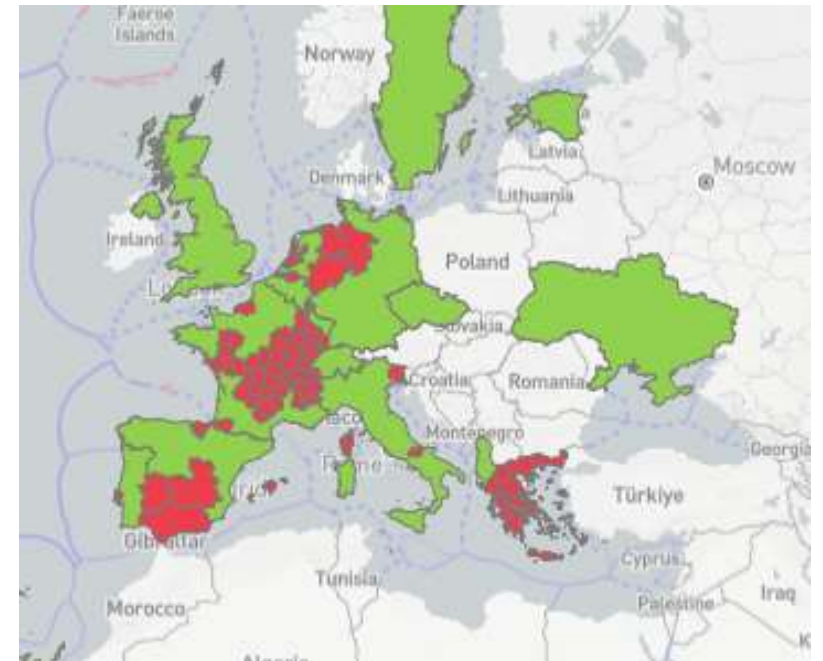
Jogszabályok, hasznos
linkek:

<https://portal.nebih.gov.hu/allategeszsegugyi-es-allatvedelmi-jogszabaly-es-linkgyujtemeny>

Kéknyelv-betegség, EHD:

- Hazánk továbbra is hivatalosan mentes (EU), élőállat behozatal csak kiegészítő garanciákkal.
- Európában idén több országban is megjelentek a vírus különböző típusai (pl. BTV-8 Franciaország, BTV-3 Hollandia)

- Az idén Hollandiában megjelent kéknyelv-járvány miatt hazai surveillance elrendelése a beérkező szállítmányokra vonatkozóan.
- Ezenfelül a kéknyelvhez hasonló tünetekkel járó, vadon élő és házi kérődző állatokban is megjelenő, epizootiás hemorrhagiás megbetegedés (EHD) vírusa Spanyolország és Olaszország után Franciaországban is megjelent.
- Ezeknek a betegségeknek a megjelenése nem zárható ki hazánkban sem.
- Fontos, hogy a jellemző klinikai tünetek esetén diagnosztikai vizsgálatokra kerüljön sor.

Farm to Fork Strategy (Termőföldtől az asztalig)

A fenntartható élelmiszertermelés 2030-as célkitűzései

A kémiai növényvédőszer használatának 50%-os csökkentése

A műtrágyák használatának 20%-os csökkentése, úgy, hogy a talaj termékenysége megmaradjon

A haszonállatoknál és az akvakultúráknál használt antimikrobiális szerek használatának 50%-os csökkentése

Az EU mezőgazdasági területeinek 25%-án ökológiai gazdálkodás elérése és az ökológiai akvakultúra jelentős növelése

Forgalmazási (ESVAC) adatok 2022

Országok	mg/PCU
1. Ciprus	254,7
2. Lengyelország	196
3. Olaszország	157,5
4. Spanyolország	127,4
5. Magyarország	111,2
6. Bulgária	103,2
7. Portugália	77,1
8. Bulgária	74,4

EU átlag (2018): 118.3 mg/PCU

AMEG B antibiotikum eladási adatai 2011-2022

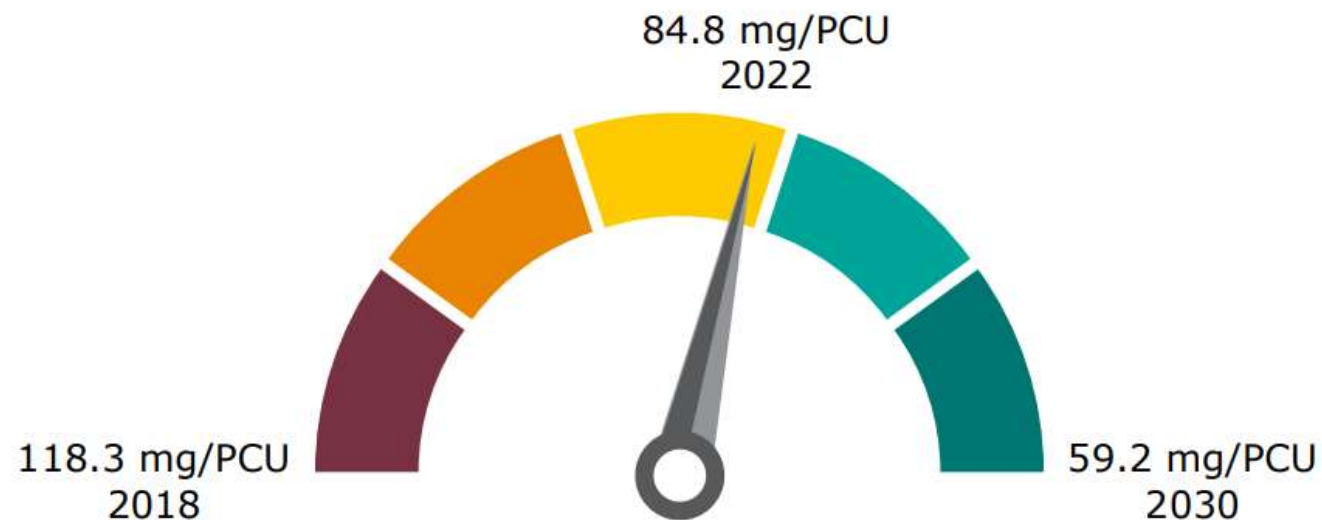
Hatóanyag neve	EU átlag (EU 25)	Magyarország
Fluorokinolonok	-24,7%	-1,8% (+114%)
3. és 4. gen. cefalosporinok	-49%	+115%; (+214%)
Kolisztin	-81%	-35,5% (+36%)

Fenntartható élelmiszer- termelés 2030- as célkitűzései az EU-ban

A kémiai növényvédőszer- és műtrágyahasználat csökkentése mellett kiemelt cél az **antimikrobiális szerek használatának 50%-os csökkentése a haszonállatoknál és az akvakultúráknál**

 EU 27 átlag (2018): 118,3 mg/PCU
EU 27 átlag (2022): 84,8 mg/PCU **28,3%**

 Magyarország (2018): 180,5 mg/PCU
Magyarország (2022): 111,2 mg/PCU **37,6%**

Mihez képest 50%?

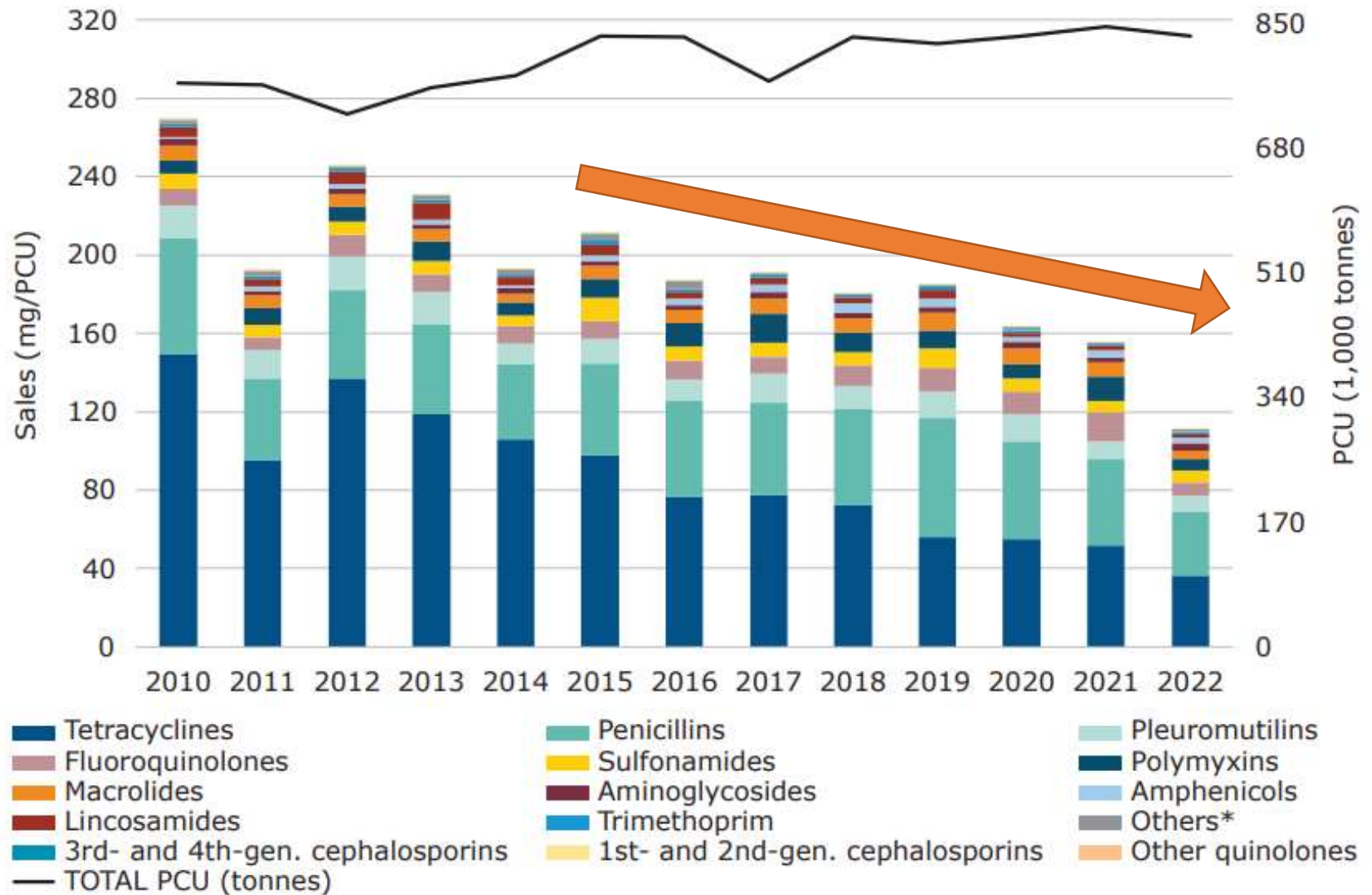
2018-as „bázis év”
adataihoz képest
(mg/PCU)

Számított/becsült érték

- Állatlétszám adatok: Eurostat (←KSH)
- AB adatok: ESVAC jelentés (nagykeres eladási adatairól)

**Magyarországi
ESVAC adatok
2010-2021**

Sales trends by antibiotic class (mg/PCU) from 2010 to 2022^{1,2}

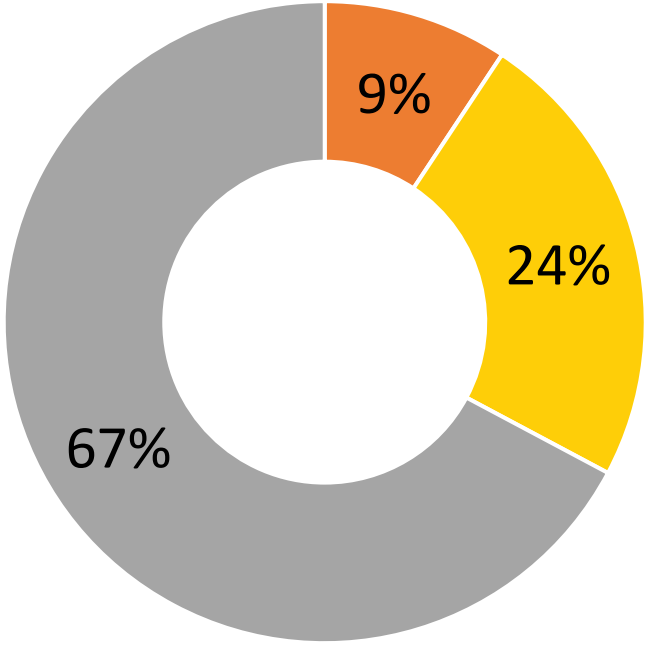

41.2%-kal
csökkent az
eladott AB
mennyiség

**2022-es AB
felhasználási
és 2022-es
eladási adatok
(ESVAC)**

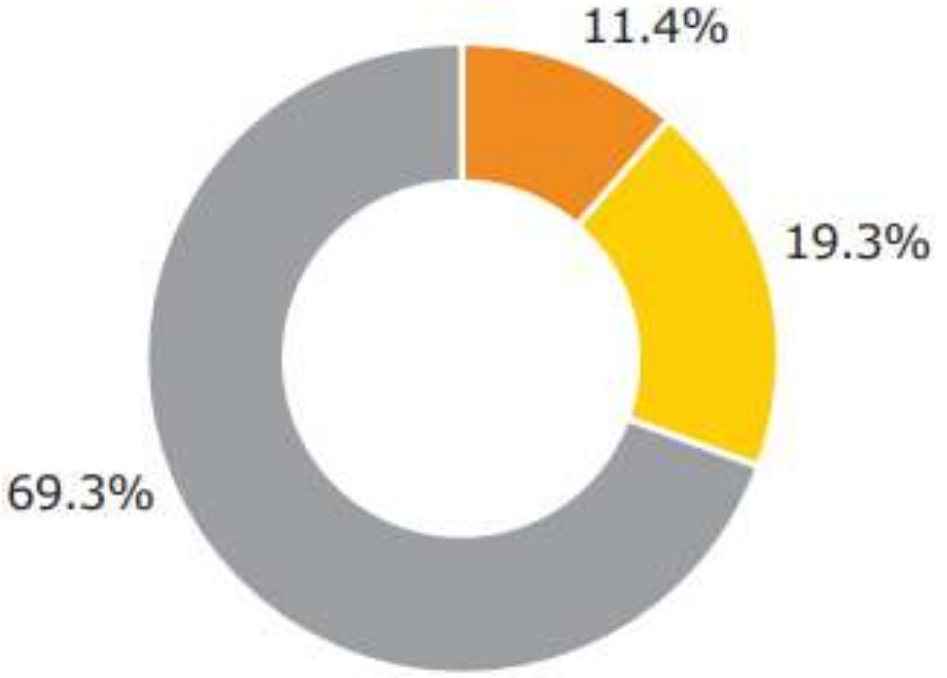
A 2022-ben jelentett adatok alapján az AMEG B-C-D kategóriáinak megoszlása, illetve a „B” kategórián belül a fajok megoszlása

Felhasználási adatok

■ B ■ C ■ D

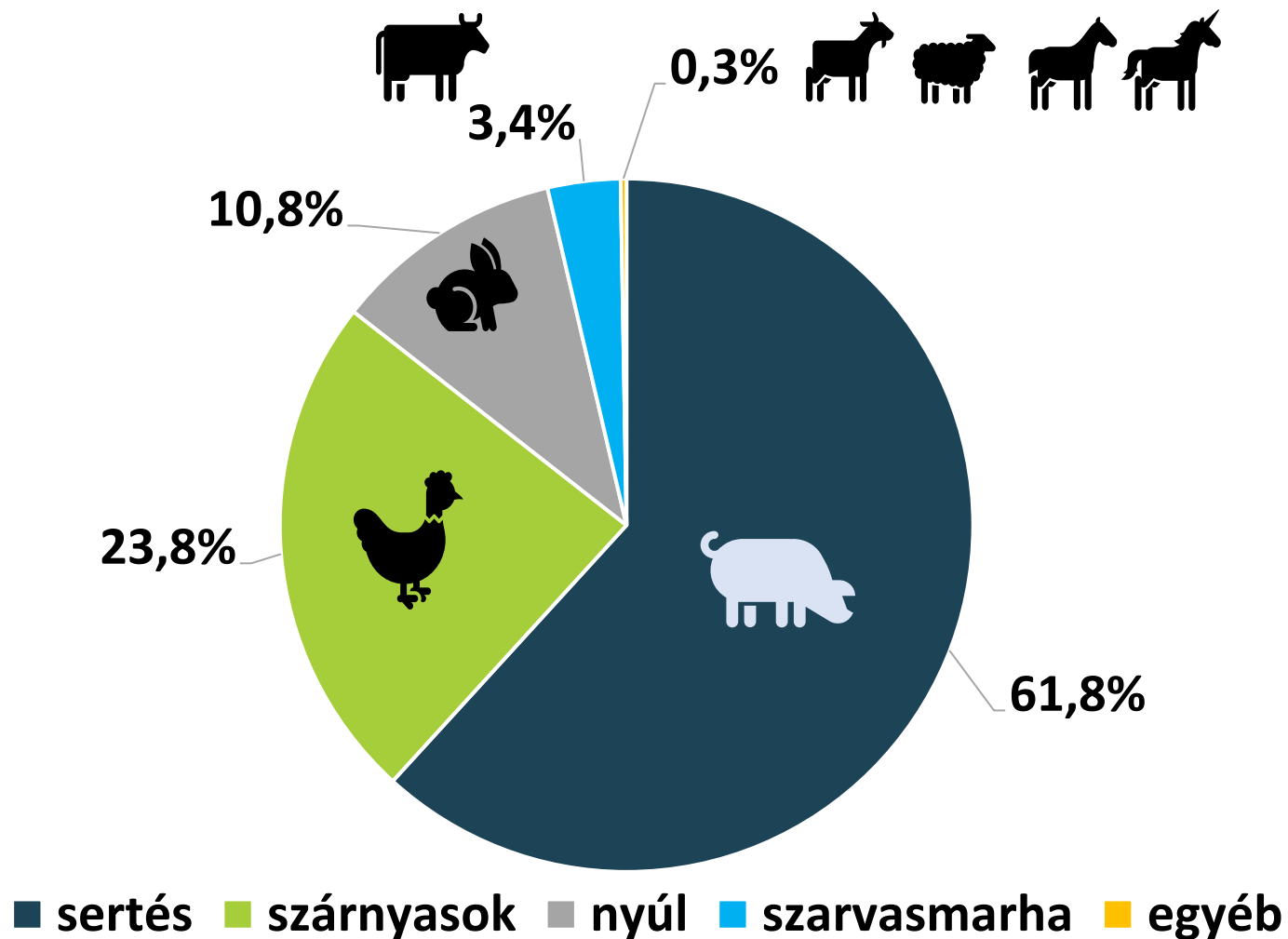
ESVAC adatok

Antibiotikum felhasználási adatok 2022

Felhasznált mennyiségek állatfajok szerint

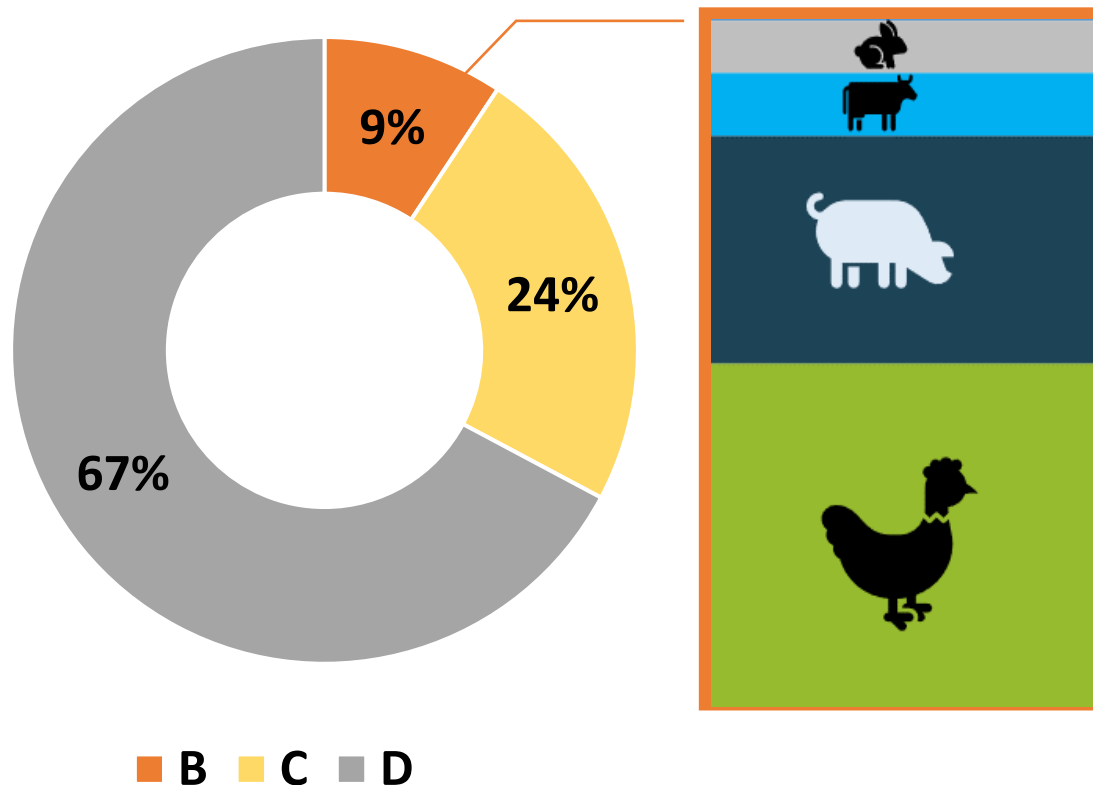
A 2022-ben jelentett adatok alapján, az antibiotikum felhasználás eloszlása az egyes fajokra

Antibiotikum felhasználási adatok 2022

Felhasznált mennyiségek AMEG kategóriák szerint

A 2022-ben jelentett adatok alapján az AMEG B-C-D kategóriáinak megoszlása, illetve a „B” kategórián belül a fajok megoszlása

AMEG kategória

B: Kritikus fontosságúak a humán gyógyászatban

C: Humán gyógyászatban vannak alternatíváik

D: Első vonalbeli kezelésként kell őket alkalmazni

**Magyarországi
ESVAC adatok
2010-2021**

Trends 2010-2022

EU 27:
160 mg/PCU

EU 27:
84,8 mg/PCU

Országok	mg/PCU
1. Ciprus	254,7
2. Lengyelország	196
3. Olaszország	157,5
4. Spanyolország	127,4
5. Magyarország	111,2
6. Bulgária	103,2
7. Portugália	77,1
8. Bulgária	74,4

nébih

termőföldtől
az asztalig

Köszönöm a figyelmet!

